ជីវិតរបស់អេពីមេនីឌ
ÉPIMÉNIDES

បានមករស់នៅទីក្រុងអាតែ្មន នៅក្នុងសម័យនៃអូឡាំព្យ៉ាដទី៤៥ ។ អ្នកខ្លះបានអះអាងថា គាត់បានលង់លក់ក្នុងដំណេកស្កប់ស្កល់ អស់ចំនួន៥៧ឆ្នាំនៅក្នុងគុហារថ្មមួយ ។ ពួកជនជាតិក្រិកជាច្រើនបានពោលថា គាត់មានអាយុ១៥៤ឆ្នាំ, មានខ្លះនិយាយថា គាត់មានអាយុ១៥៧ឆ្នាំ... អ្នកខ្លះទៀតបញ្ជាក់ថា គាត់មានអាយុ ២៩៨ឆ្នាំ ។

* *

*

អេពីមេនីឌ នៅង៉ូស្សិ, បានចំរើនវ័យនៅកោះក្រែត ក្នុងសម័យដែលសូឡុងកំពុងតែមានកេរ្តិ៍ឈ្មោះល្បីល្បាញនៅក្រុងអាតែ្មន ។ គឺជាបុរសកាន់ធម៌អាថ៌ម្នាក់ ដែលរស់នៅជារបៀបតាឥសី ៖ អ្នកផងមានជំនឿថា គាត់នេះត្រូវជាកូនប្រុសរបស់នាងមច្ឆានព បាល់តិ (Balte) ។ ពួកជនជាតិក្រិកទាំងឡាយមានជំនឿជឿជាក់ថា គាត់នេះមានព្រលឹងទេព្ដាមកសណ្ឋិត... គឺដោយហេតុថា គាត់បានទទួលបន្ទូលផ្ដែផ្ដាំរបស់ព្រះនោះច្រើនណាស់ ។ ជីវភាពរបស់គាត់បានប្រព្រឹត្តទៅនៅក្នុងការតាក់តែងកំណាព្យ និងអ្វីៗដែលទាក់ទងនឹងពិធីពលិកម្មថ្វាយព្រះ ។ គឺគាត់នេះហើយដែលបានចាប់ផ្ដើមធ្វើទីតាំងព្រះវិហារ ឲ្យទៅជាទីកន្លែងសក្ការៈបូជា... មិនត្រឹមតែប៉ុណ្ណោះ បានសំអាតឲ្យមានលក្ខណៈបរិសុទ្ធនៅស្រុកស្រែ នៅទីក្រុង និងតាមផ្ទះនិមួយៗផង ។ លោកគ្រូប៉ូល នៅក្នុងសំណេររបស់គាត់នៅទីត (Tite)... បានលើកយកកំណាព្យរបស់គាត់មួយមកចុះផ្សាយ ដែលមានសេចក្ដីទាក់ទងនឹងជនជាតិក្រិក ដែលថាពួកនេះ ជាពួកជនភូតភរ, ជាមនុស្សខ្ជិលច្រអូស ព្រមទាំងជាសត្វកាចសាហាវផង ។

ឪពុករបស់គាត់បានបញ្ជូនគាត់ឲ្យទៅរកកូនចៀមមួយនៅស្រែចំការ ៖ នៅពេលវិលត្រឡប់មកផ្ទះវិញ អេពីមីនីឌបានគេចចៀសពីផ្លូវធំ ហើយប្រមាណជានៅពេលថ្ងៃត្រង់ បានដើរតម្រង់ចូលក្នុងគុហារមួយ ក្នុងគោលប្រាថ្នាសំរាកកាយបានមួយរយៈ ទំរាំតែចំហាយក្ដៅរសាត់ផុតទៅ ។ ក៏ប៉ុន្តែគាត់បែរជានិទ្រាស្កប់ស្កល់ទៅទីនោះអស់រយៈពេល៥៧ឆ្នាំ ។ នៅពេលដែលគាត់ភ្ញាក់ឡើងវិញកាលណា គាត់ស្មានតែ

ខ្លួនគាត់លង់លក់ក្នុងដំណេកមួយយប់តែប៉ុណ្ណោះ ។ គាត់ខំក្រឡេកមើលឆ្វេងស្តាំដើម្បីរកកូនចៀមរបស់គាត់ ក៏ប៉ុន្តែគាត់រកមើលមិនឃើញសោះ ។ គាត់បានចេញពីក្នុងគុហារថ្មមក ហើយក៏មានការភ្ញាក់ផ្អើលស្រឡាំងកាំង ដោយបានឃើញថាទិដ្ឋភាពនៃផែនដីទាំងមូល បានផ្លាស់ប្តូរអស់រលីងទៅហើយ ។ គាត់បានរត់ដោយងឿងឆ្ងល់ជាខ្លាំង ទៅទីកន្លែងដែលគាត់បានយកកូនចៀមរបស់គាត់ ក៏ស្រាប់តែគាត់ឃើញថា ផ្ទះនោះបានផ្លាស់ប្តូរម្ចាស់ទៅហើយ ហើយក៏គ្មាននរណាដឹងថា គាត់ចង់និយាយអំពីរឿងអ្វីផងទេ ។ ដោយភ័យតក់ស្លុតក្នុងចិត្ត គាត់ក៏បានវិលត្រឡប់ទៅម្តុំស្រុកវិញ គាត់បានជួបនៅគ្រប់ទីកន្លែង ឃើញតែមុខមនុស្សដែលគាត់មិនដែលបានធ្លាប់ស្គាល់ ។ សេចក្តីងឿងឆ្ងល់របស់គាត់កាន់តែមានទំហំរីកបោងធំឡើងៗជាលំដាប់ ។

នៅពេលគាត់ដើរចូលក្នុងផ្ទះរបស់ឪពុកខ្លួនឯង ស្រាប់តែមានគេសួរគាត់ថា តើគាត់នេះជានរណា ហើយសួរថែមទៀតថា តើគាត់ចង់បានអ្វី ? នៅទីបំផុតគាត់ក៏បានត្រូវទទួលស្គាល់ដោយសេចក្តីលំបាកពីប្អូនប្រុសរបស់គាត់ ដែលធ្លាប់នៅជាកូនក្មេងសោះនៅឡើយ ពេលដែលគាត់ចាកចេញទៅ... ហើយស្រាប់តែនៅពេលគាត់វិលត្រឡប់មកវិញនេះ បានក្លាយទៅជាមនុស្សចាស់ជរាទៅហើយ ។ ការផ្សងព្រេងដ៏មហាស្ចារ្យបែបនេះ បានធ្វើឲ្យផ្អើលខ្ចរខ្ចាយពេញស្រុកទេស ។ មនុស្សគ្រប់ៗគ្នាចាប់ផ្តើមមើលឃើញថា អេពីមេនីឌនេះជាកូនសំណាប់របស់ព្រះ ។ ពួកអ្នកខ្លះដែលមិនព្រមជឿថា អេពីមេនីឌបានដេកលក់ស្កប់ស្កល់ក្នុងដំណេកអស់រយៈពេលដ៏យូរដល់ម្លឹង ក៏បែរជាមានជំនឿថា គាត់នេះបានចំណាយអាយុអស់៥៧ឆ្នាំ ដោយគ្មានឲ្យនរណាស្គាល់ នៅលើទឹកដីបរទេស ព្រមទាំងដើរស្វែងរាប់អានតែមនុស្សក្រីក្រតែប៉ុណ្ណោះ ។

នៅពេលដែលមេក្លាក្លែសបានបញ្ជាឲ្យពិឃាតពួកក្រុមបក្សរបស់សូឡុងយ៉ាងកាចសាហាវគឺបានតាមសម្លាប់ពួកនេះ រហូតដល់មាត់ជណ្តើរនៃព្រះវិហារទៀតផង, ពួកអ្នកស្រុកអាតែ្តនក៏កើតសេចក្តីភ័យភិតតក្កមា ដែលមានទំហំធំឡើងៗជារៀងរាល់ថ្ងៃ ។ ក្រៅពីជម្ងឺពិសឧត្តុប្បាទរាលដាលពេញផ្ទៃប្រទេស, ពួកគេបានយល់ថាខ្មោចព្រាយបិសាចបានវិលត្រឡប់មកលងនៅពេញទីក្រុងរបស់គេហើយ ។ គេក៏បានសាកសួរពួកហោរាដែលអាចដឹងបាន, ដោយសារតែជង្វាយពលិកម្មថ្វាយព្រះ ថាពួកគេបានប្រព្រឹត្តអំពើអាក្រក់សាមាន្យមួយ ដែលជាហេតុធ្វើឲ្យទីក្រុងទាំងមូល បានត្រូវទទួលអំពើចង្រៃឧបទ្រព ។ គេក៏បានបញ្ជូននីស្យ៉ាសទៅកោះក្រែត ៖ គេបានផ្តល់នាវាឲ្យគាត់មួយ ដើម្បីទៅដឹកនាំយកអេពីមេនីឌ ដែលកំពុងតែមានកេរ្តិ៍ឈ្មោះល្បីល្បាញពេញផ្ទៃប្រទេសក្រិក ។ នៅពេលដែលអេពីមេនីឌមកដល់ទីក្រុងអាតែ្តនកាលណា គាត់ក៏បានដឹកយកចៀមខ្មៅនិងចៀមស នាំជាមួយគ្នាយកទៅតុលាការ...

រួចបន្ទាប់មក គាត់ក៏បានបណ្ដោយឲ្យសត្វចៀមទាំងនោះ ដើរពាសវាលពាសកាលស្រេចនឹងចិត្ត ។ គាត់បញ្ជាឲ្យគេដើរតាមសត្វចៀមទាំងអស់នេះ ហើយក៏បានផ្ដែផ្ដាំទៅពួកជនដែលគាត់បានជ្រើសរើសមកសំរាប់តែភារកិច្ចនេះ ឲ្យធ្វើបូជាយញ្ញនូវសត្វនិមួយៗ ដើម្បីជាដង្វាយដល់ព្រះណាមួយជាពិសេស នៅចំទីកន្លែងដែលសត្វទាំងនោះបានទទួលការសំរាក ។ គឺដោយវិធីដូច្នេះហើយ ទើបបានជាគេឃើញនៅជុំវិញទីក្រុងអាត្តែន មានរានអ្នកតាជាច្រើនដែលគេបានសាងឡើងថ្វាយដល់ពួកទេពា្តដែលគេមិនបានស្គាល់ឈ្មោះនាម ។ បង្គាប់បញ្ជាទាំងប៉ុន្មាន ត្រូវគេប្រតិបត្តិតាមដោយឥតមានខ្ចោះ ៖ ជម្ងឺពិសក៏បានត្រូវរលត់មួយរំពេជ ចំណែកពួកខ្មោចព្រាយក៏លែងបានមកលងព្យាបាទជនណាម្នាក់ទាំងអស់ ។

អេពីមេនីឌ នៅពេលមកដល់ទីក្រុងអាត្តែនរួចហើយ ក៏បានចងមិត្តភាពយ៉ាងរឹងមាំជាមួយនឹងសូឡុង ព្រមទាំងបានជួយសួយបុរសក្រោយនេះ ឲ្យតុបតែងច្បាប់របស់គាត់ផង ។ គាត់បានសំដែងបង្ហាញឲ្យឃើញ នូវសភាពអាសារឥតការនៃទំនៀមទំលាប់ព្រៃផ្សៃដែលបង្ខំឲ្យស្រីៗទៅរងពលិកម្មនៅក្នុងពិធីឈាបនកិច្ចនៃស្វាមីរបស់នាង ។ គាត់ក៏បានទម្លាប់ពួកទីក្រុងអាត្តែនឲ្យចេះធ្វើពិធីបំណាន់ (បន់ព្រះសំពះទេពា្ត) ព្រមទាំងបូជាយញ្ញ, ហើយដោយសារតែកម្មវិធីទាំងអស់នេះ បានណែនាំពួកគេឲ្យរស់នៅក្នុងសេចក្ដីសុចរិតយុត្តិធម៌ ចៀសវាងការបះបោរតទល់ពួកចៅក្រម ។

ថ្ងៃមួយ, បន្ទាប់ពីបានឃើញកំពង់ផែនៅមូនីស្ហីភ្លាម គាត់ក៏បាននិយាយប្រាប់ពួកជនដែលនៅជុំវិញខ្លួនគាត់តាំងអស់ថា ៖ « មនុស្សផងទាំងឡាយកំពុងតែរស់នៅក្នុងសភាពងងឹតអន្ធកាក្រាស់ឃ្មឹក ទាក់ទងនឹងរឿងរ៉ាវដែលត្រូវកើតមានឡើងនៅអនាគត ។ អនិច្ចា! ប្រសិនបើពួកទីក្រុងអាត្តែនបានដឹងថា កំពង់ផែនេះនឹងនាំទុក្ខវេទនាដល់ពួកគេមិនចេះចប់មិនចេះហើយ, នោះពួកគេនឹងនាំគ្នាត្របាក់ស៊ីកំពង់ផែនេះ ដោយធ្មេញមាត់ក្នុងពេលឥឡូវនេះជាមិនខាន » ។

នៅពេលដែលអេពីមេនីឌបានសំណាក់នៅអស់មួយរយៈពេលនៅអាត្តែន គាត់ក៏បានប្រុងប្រៀបវិលត្រឡប់ទៅលំនៅវិញ ។ ពួកក្រុងអាត្តែនបានរៀបចំផ្ដល់ជូនគាត់នូវនាវាមួយ និងប្រាក់មួយដម្លឹង (នៅក្នុងបុរាណកាលនៃប្រទេសក្រិក មួយដម្លឹងមានទម្ងន់២៧គីឡូក្រាម) ។ អេពីមេនីឌក៏បានសំដែងនូវសេចក្ដីអំណរគុណាចំពោះពួកគេដោយសច្ចធម៌ ពោលគឺគាត់មិនបានព្រមទទួលយកប្រាក់របស់គេឡើយ ។ គាត់គ្រាន់តែបានស្នើសុំរឹតចំណងមេត្រីភាពជាមួយពួកគេ ព្រមទាំងសុំឲ្យថែរក្សាទំនាក់ទំនងរវាងពួកអាត្តែននិងពួកគ្នូំស្សិ ឲ្យបានយ៉ាងជិតស្និទ្ធខ្ជាប់ខ្ជួនជាទីបំផុត ។ មុននឹងចាកចេញទៅ គាត់បានឲ្យគេសាងព្រះវិហារមួយយ៉ាងល្អ សំរាប់ជាកិត្តិយសដល់ព្រះព្រះពាយផាយផាត់ ។

អេពីមេនីឌ បានខំប្រឹងបញ្ជាក់ប្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋនៅស្រុករបស់គាត់ ថាគាត់នេះជាព្រះអេគុស (Eacus) ដែលរស់ឡើងវិញ ។ គេមិនដែលបានឃើញគាត់បរិភោគអ្វីទេ ។ គេបានពោលថា ពួកនាងមច្ឆាទេព្តសមុទ្រជាអ្នកចិញ្ចឹមរូបគាត់, ហើយថាគាត់បានលាក់ទុកនៅក្នុងក្រចកគោមួយ នូវគ្រប់ឥវ៉ាន់អ្វីៗទាំងអស់ដែលគាត់ត្រូវការ ។ គេបានពោលបន្ថែមទៀតថា ម្ហូបម្ហាអ្វីៗក៏ដោយ ដែលគាត់បានស្រង់យកពីក្រចកគោនោះ នឹងក្លាយទៅជាធាតុផ្ទាល់របស់គាត់ ដោយគ្មានលាមកឯណាចេញពីអង្គកាយរបស់គាត់ឡើយ ។

គាត់បានធ្វើការទស្សន៍ទាយប្រាប់ពួកឡាសេដេម៉ូនជាមុន នូវសេចក្តីទុក្ខវេទនា និងទាសភាពខ្លោចផ្សារ ដែលពួកគេត្រូវទទួលរងគ្រោះ ក្រោមការសង្កត់សង្កិនរបស់អាកាឌី ។

ថ្ងៃមួយ, នៅពេលដែលគាត់កំពុងកសាងព្រះវិហារមួយ ដែលគាត់បានសំរេចថា យកទៅធ្វើជាកន្លែងសក្ការៈសំរាប់នាងមច្ឆា... ក៏ស្រាប់តែគេឮសម្លេងមួយពីលើមេឃស្រែកប្រាប់គាត់ថា ៖ « ឱ! អេពីមេនីឌ កុំយកវិហារនេះទៅដាក់ដង្វាយឲ្យនាងមច្ឆា... ចូលយកទៅថ្វាយព្រះយូពីទើរវិញ ។

នៅពេលដែលគាត់ដឹងថា សូឡុងបានដកខ្លួនថយចេញពីទីក្រុងអាត្តែន អេពី-មេនីឌក៏បានប្រញាប់សរសេរលិខិតមួយ ដើម្បីផ្ញើទៅលួងលោមបុរសនេះផង ហើយដើម្បីទៅណែនាំរូបគាត់ ឲ្យមករស់នៅកោះក្រែតនោះផង ។ នៅក្នុងសំបុត្រនោះមានសេចក្តីដូច្នេះថា ៖

« ចូរកុំឲ្យអស់សង្ឃឹមឲ្យសោះណាមិត្តសំឡាញ់ ។ ប្រសិនបើពីស៊ីត្រាតបានសង្កត់សង្កិនទាល់តែរាបដូចកន្ទេល នូវពពួកជនដែលធ្លាប់តែរស់នៅក្នុងសភាពកញ្ជះគេ, ឬដែលមិនធ្លាប់រស់នៅក្រោមច្បាប់ទម្លាប់ល្អទាល់តែសោះ, នោះប្រហែលជាការជិះជាន់របស់គាត់នេះនឹងបានស្ថិតស្ថេរចីរកាលវែងឆ្ងាយ ។ ប៉ុន្តែនៅក្នុងរឿងនេះ ពីស៊ីសត្រាតត្រូវតទល់នឹងពពួកមនុស្សអ្នកជា, ពួកជនមានសេរី ដែលមិនខ្វះសេចក្តីក្លាហានក្នុងការតស៊ូសោះឡើយ ។ មិនយូរមិនឆាប់ ពួកអ្នកទាំងនេះនឹងច្បាស់ជានឹករលឹកឃើញជាមិនខាន ដល់ពាក្យសុភាសិតនិងគោលជំហររបស់សូឡុង ។ ពួកគេនឹងច្បាស់ជាមានសេចក្តីអៀនខ្មាស់ដោយពិតប្រាកដ នឹងលក្ខណៈរបស់ពួកគេជាជនជាប់ខ្សែច្រវាក់ ហើយពួកគេនឹងរើបំរះពីរាជាផ្តាច់ការម្នាក់ ដែលបានធ្វើឲ្យពួកគេដួលធ្លាក់ទៅក្នុងទាសភាព ។ នោទីបំផុត បើទោះបីជាពីស៊ីត្រាតអាចធ្វើជាចៅហ្វាយម្ចាស់ពេញមួយជីវិតរបស់គេក៏ដោយ ក៏រាជាណាចក្ររបស់គាត់មិនអាចធ្លាក់ទៅក្នុងកណ្តាប់ដៃនៃកូនចៅរបស់គាត់ជាដាច់ខាត ។ ដោយហេតុថា គឺជាការមួយមិនអាចទៅរួច ដែលពពួកជនធ្លាប់រស់នៅក្នុងសេចក្តីសុខសេរី និងក្រោមច្បាប់ក្រិត្យក្រមដ៏

ល្អអាចមកទ្រាំទ្រក្រោមការរស់នៅជានិច្ចនិរន្តរ៍ ក្នុងលក្ខណៈជាទាសកជន ។ ចំណែកចំពោះរូបលោកវិញ, ខ្ញុំសូមអង្វរកុំឲ្យលោកនៅមានថានៈជាជនផ្សងព្រេងពីខាងណោះទៅខាងណោះ ៖ សូមលោកប្រញាប់អញ្ជើញមករស់នៅក្នុងកោះក្រែត, ដែលនៅទីនេះ គ្មានរាជាផ្តាច់ការឯណាមកធ្វើធ្វើបាបជនណាទេ ។ ពីព្រោះខ្ញុំខ្លាចក្រែងតែមិត្តភក្តិរបស់ពីស្សីត្រាតជួបលោកនៅតាមផ្លូវដោយចៃដន្យ ហើយពួកគេនឹងធ្វើបាបរូបលោកជាយថាហេតុ »... ។

ជីវិតរបស់អេពីមេនីឌតាំងមូលមានដំណើរប្រព្រឹត្តទៅក្នុងការគោរពធម៌ព្រះ ។ ដោយគាត់នេះចូលចិត្តតាក់តែងកំណាព្យ, គាត់បានសរសេរសៀវភៅជាច្រើនជាកំណាព្យកាព្យឃ្លោង ។ ជាពិសេសគាត់បាននិពន្ធរឿងកំណាព្យមួយ ទាក់ទងនឹងយុគសម័យរបស់ពួកគួរ៉េត (ពួកអ្នកស្រុកក្រែត) និងពួកកូរីបង់ និងរឿងកំណាព្យមួយទៀត រៀបរាប់ពីដំណើរសង្គ្រាមរបស់ពួកកុលស្វ ។ គាត់បានតាក់តែងសៀវភៅជាភាសាសំរាយមួយដែរ ទាក់ទងនឹងពលិកម្មនៅសាធារណរដ្ឋនៃកោះក្រែត ហើយនិងសៀវភៅមួយទៀត ដែលរៀបរាប់ពីសាច់រឿងរបស់មីណូសនិងរ៉ាដាម៉ង់ ។

អេពីមេនីឌបានទទួលអនិច្ចកម្មទៅនៅក្នុងជន្មាយុ១៥៧ឆ្នាំ ។ អ្នកខ្លះបានបន្ថែមទៀតថា គាត់មានអាយុរហូតដល់ទៅ២៩៨ឆ្នាំ ។ ដោយជីវិតរបស់អេពីមេនីឌមានអាថ៌កំបាំងដ៏ជ្រាលជ្រៅក្រៃលែង ពួកអ្នកខ្លះបានអះអាងថា គាត់បានទទួលអាយុបន្ថែមនៅពេលដែលគាត់បានដេកលង់លក់អស់ជាយូរអង្វែងឆ្នាំ ។ ពួកអ្នកស្រុកកោះក្រែតបានបូជាពលិកម្មជូនចំពោះរូបគាត់ ហាក់ដូចជាចំពោះទេវៈមួយអង្គ... ពួកគេហៅគាត់ដោយសេចក្តីស្រឡាញ់ថា ជាគួរ៉េត ។ ពួកឡាសេដេម៉ូនបានយកខ្លួនគាត់ទៅរក្សាទុកដោយថ្នាក់ថ្នមជាទីបំផុត នៅក្នុងស្រុករបស់ពួកគេ... ដោយគោរពតាមទំនាយបុរាណមួយដែលបានទាយថា ពួកគេត្រូវតែធ្វើដូច្នេះ ។ ៚

❑ ❑

❑